

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568

องค์การบริหารส่วนตำบลกะหรอ

อำเภอหนองปีดำ จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำนำ

แผนปฏิบัติการองค์การบริหารส่วนตำบลกะหรอ ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 เป็นการดำเนินการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 -2564) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และจากสถานการณ์ปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ประกอบด้วยหลายสาเหตุปัจจัย และจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน กระทรวงมหาดไทยหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ในด้านต่าง ๆ เช่นขยะมูลฝอยไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการบริหารจัดการอย่างถูกต้อง กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ขึ้นเพื่อขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชนให้เกิดอย่างต่อเนื่อง

องค์การบริหารส่วนตำบลกะหรอ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้จัดทำแผนปฏิบัติการองค์การบริหารส่วนตำบลกะหรอด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ประจำปีงบประมาณพ.ศ.2564 ฉบับนี้ขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกหลักวิชาการ และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

องค์การบริหารส่วนตำบลกะหรอ

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานองค์การบริหารส่วนตำบลกะหรอ	2
ส่วนที่ 2 การแปลแผนไปสู่การปฏิบัติและติดตามผล	7
ส่วนที่ 3 โครงการ/กิจกรรมแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน	8

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์และปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันประกอบด้วยหลายปัจจัย และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน กระทรวงมหาดไทยหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ในด้านต่างๆ เช่นขยะมูลฝอยไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง ทาง ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการบริหารจัดการอย่างถูกต้อง กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ขึ้นเพื่อขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหามูลฝอยชุมชนให้เกิดอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการในการแก้ไขปัญหามูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลกะหรอ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกหลักวิชาการ และสอดคล้องกับกับแผนปฏิบัติการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ที่ยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกหลักวิชาการ และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

1.3 นิยามและความหมาย

มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัสดุถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เศษมูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

ขยะมูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัสดุถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เศษมูลสัตว์ ซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่นๆ และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือคร่าวเรือนยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

ขยะย่อยสลาย หรือ มูลฝอยย่อยสลาย หมายความว่า ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่จะไม่รวมถึงซากสัตว์หรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยขยะที่ย่อยสลายนี้เป็นขยะที่พบมากที่สุด คือพบมากถึง 64% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

ขยะรีไซเคิล หรือมูลฝอยที่ยังใช้ได้ หมายความว่า ของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ UHT ครอบเครื่องดื่ม เศษโลหะ อลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิลนี้ เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับสองในกองขยะ กล่าวคือพบประมาณ 30 % ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

ขยะอันตรายหรือมูลฝอยอันตราย หมายความว่า ขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุแก๊มมันตรังสี วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจเกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อมเช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช ครอบสปเรย์บรรจุสี หรือสารเคมี เป็นต้น ขยะอันตรายนี้เป็นขยะที่มักจะพบได้น้อยที่สุด กล่าวคือ พบประมาณเพียง 3 % ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

ขยะทั่วไป หรือ มูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะประเภทย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใส่ขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ขอบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเป็นเศษอาหาร โฟมเป็นอาหาร ฟอล์ยเป็นอาหาร เป็นต้น สำหรับขยะทั่วไปนี้มีปริมาณใกล้เคียงกับขยะอันตราย กล่าวคือ พบประมาณเพียง 3 % ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

ขยะมูลฝอยติดเชื้อ หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยเหล่านั้นแล้ว สามารถทำให้เกิดโรคได้

ส่วนที่ 1

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลกะหรอ

1.สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลกะหรอ ตั้งอยู่เลขที่ 37 หมู่ที่ 4 ตำบลกะหรอ อำเภอ นบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ห่างจากที่ว่าการอำเภอนบพิตำ มาทางทิศตะวันออก ประมาณ 11 กิโลเมตร

1.2 เนื้อที่ องค์การบริหารส่วนตำบลกะหรอ มีเนื้อที่ทั้งหมด 102.352 ตารางกิโลเมตร หรือ 63,970 ไร่

อาณาเขตของตำบล

ทิศเหนือ ติดต่อดำบลสระแก้ว อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากกึ่งกลางถนนสายบ้านไสรักษ์-บ้านชุมโลง บริเวณพิกัด N K 906622 ไปทางทิศเหนือ ตามแนวกึ่งกลางถนนสายไสรักษ์-บ้านชุมโลง ถึงบริเวณพิกัด N K 916640 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ผ่านสวนยางพารา ถึงถนนสายวัดพระเลียบ-บ้านโนไคร้ บริเวณพิกัด N K 932634 รวมระยะทางด้านทิศเหนือประมาณ 4 กิโลเมตร

ทิศตะวันออก ติดต่อดำบลท่าช้าง ตำบลไทยบุรี และตำบลหัวตะพาน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากถนนสายบ้านพระเลียบ - บ้านโนไคร้ บริเวณพิกัด NK 932634 ไปทางทิศใต้ ตามแนวกึ่งกลางถนนสายวัดพระเลียบ-บ้านโนไคร้ ผ่านคลองท่าเปรง บริเวณพิกัด N K 937603 ไปตามทางเดินเท้า คลองเกียบ-บ้านท่าหว้า ผ่านถนนทางหลวงหมายเลข 4140 บริเวณพิกัด N K 934593 ลงไปทางทิศใต้ ตามกึ่งกลางถนนสายคลองเกียบ - โรงเรียนบ้านสะพานหันถึงคลองเกียบบริเวณพิกัด N K 933532 รวมระยะทาง ประมาณ 10 กิโลเมตร

ทิศใต้ ติดต่อดำบลหัวตะพาน อำเภอท่าศาลา และตำบลทอนหงส์ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากบริเวณพิกัด N K 935526 ไปทางทิศตะวันตก ตามแนวกึ่งกลางคลองเกียบ ถึงบริเวณพิกัด N K 900530 รวมระยะทางด้านทิศใต้ประมาณ 4 กิโลเมตร

ทิศตะวันตก ติดต่อดำบลนาหารง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากกึ่งกลางคลองเกียบ บริเวณพิกัด N K 900530 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือตามสวนยางพาราถึงถนนสายบ้านสะพานราง-บ้านในตุล บริเวณพิกัด N K 887564 ไปตามแนวสวนยางพารา ถึงกึ่งกลางคลองหมื่นซอ บริเวณพิกัด N K 872590 ไปตามแนวกึ่งกลางคลองหมื่นซอถึงคลองท่าเปรง บริเวณพิกัด N K 879604 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวสวนยางพารา ถึงถนนสายบ้านโรงเหล็ก - ท่าศาลา บริเวณพิกัด N K 882607 ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ตามแนวกึ่งกลางถนน บริเวณพิกัด N K 887602 ไปทางทิศตะวันออก ตามแนวกึ่งกลางคลองท่าเปรงถึงถนนสายบ้านไสรักษ์-บ้านชุมโลง บริเวณพิกัด N K 907608 ไปทางทิศเหนือตามแนวกึ่งกลางถนนสายบ้านไสรักษ์-บ้านชุมโลง บริเวณพิกัด N K 906602 รวมระยะทางด้านทิศตะวันตกประมาณ 15 กิโลเมตร

1.3 ภูมิประเทศ มีพื้นที่ทั้งหมด 102.352 ตารางกิโลเมตร สภาพโดยทั่วไป ลักษณะภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลกะหรอ เป็นเนิน ทางทิศเหนือและเป็นที่ราบลุ่มทางทิศตะวันออก มีลำคลองไหลผ่านเกือบทุกหมู่บ้าน ลำคลองที่สำคัญได้แก่ คลองท่าพูด คลองท่าเปรง คลองตุล และคลองท่าหว่า

1.4 จำนวนหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
1	บ้านในโครีะ	นางจรรย์ ศรสิทธิ์
2	บ้านตลาดจันทร์	นายสมยศ นาคัน
3	บ้านท่าหว่า	นายธเนศพล ชัยณรงค์
4	บ้านสะพานราง	นายนพดล สุทธิเดช
5	บ้านหัวทุ่ง	นายอนันต์ คล้ายพิมพ์
6	บ้านอุทอง	นางสาวจุฑาภรณ์ หยูทองคำ
7	บ้านวัดโท	นายไกรสร โปนพงค์
8	บ้านไสรักษ์	นายประสิทธิ์ โกชนา
9	บ้านคลองตุล	นายประภาส วันเพ็ญ

1.5 ประชากร

จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,228ครัวเรือน จำนวนประชากรทั้งหมด 7,538 คน เป็นชาย 3,699 คน เป็นหญิง 3,839 คน

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

อาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลกะหรอ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ รับจ้าง ค้าขายและรับราชการเล็กน้อย ซึ่งมีหลายรูปแบบในแต่ละหมู่บ้านแยกได้ดังนี้

หมู่ที่	อาชีพหลัก	อาชีพเสริม	หมายเหตุ
1	ทำสวน,เลี้ยงสัตว์,ค้าขาย,รับจ้าง	เสริมสวย,เย็บผ้า	
2	ทำสวน,เลี้ยงสัตว์,ค้าขาย,ทำนา	ปลูกผัก,รับจ้าง	
3	ทำสวน	ค้าขาย,ปลูกผัก,เลี้ยงสัตว์	
4	ทำสวน,เลี้ยงสัตว์,ค้าขาย	ทำสวนผลไม้,ค้าขาย	
5	ทำสวน,เลี้ยงสัตว์,ค้าขาย,รับจ้าง	เลี้ยงสัตว์,ทำไร่	
6	ทำสวน,เลี้ยงสัตว์,ค้าขาย	เลี้ยงไข่	
7	ทำสวน,เลี้ยงสัตว์,ค้าขาย,ทำนา	รับจ้าง	
8	ทำสวน,เลี้ยงสัตว์,ค้าขาย,ช่างทำบ้าน ทำไม้	เลี้ยงสัตว์,ทำไร่	
9	ทำสวน,เลี้ยงสัตว์,ค้าขาย,ทำนา	ปลูกไม้ยืนต้น,รับจ้าง	

3. สภาพสังคม

3.1 การศึกษา

1. โรงเรียนประถมศึกษาอยู่ จำนวน ๓ แห่ง ประกอบด้วย

1. โรงเรียนวัดคงคา มีเด็กนักเรียนทั้งหมด 267 คน ตั้งอยู่หมู่ที่ 8
2. โรงเรียนวัดเขาน้อย มีเด็กนักเรียนทั้งหมด 8 คน ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
3. โรงเรียนบ้านขุนทะเล มีเด็กนักเรียนทั้งหมด 41 คน ตั้งอยู่หมู่ที่ 4

2. โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง

1. โรงเรียนคงคาประชารักษ์ มีเด็กเรียนทั้งหมด 396 คน ตั้งอยู่หมู่ที่ 4

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วย

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านอุ้มทอง มีเด็กนักเรียนทั้งหมด 213 คน ตั้งอยู่หมู่ที่ 6
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโพธิ์เดมิย์ มีเด็กนักเรียนทั้งหมด 18 คน ตั้งอยู่หมู่ที่ 7

4. โรงเรียนอนุบาลของเอกชน 1 แห่ง

1. โรงเรียนอนุบาลปัญญาพร มีเด็กนักเรียนทั้งหมด 120 คน ตั้งอยู่หมู่ที่ 4

5. สถาบันและองค์กรทางศาสนา

ประชากรในตำบลกะหรอส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัด 6 แห่ง ซึ่งมีพระอาจารย์ที่เป็นที่เคารพนับถือกันมากในตำบลกะหรอ คือ พ่อท่านแดง ที่มืองค์พระพุทธรูปร่างไว้บูชาเกือบทุกวัดในตำบล ไม่ว่าจะเป็น วัดโตตรี วัดคงคาวัดวัดอุ้มทอง วัดโพธิ์เดมิย์ วัดเขาน้อย วัดทุ่งคา และวัดในตำบลใกล้เคียง

วัดในตำบลกะหรอ

1. วัดคงคาวดี	ตั้งอยู่หมู่ที่ 4
2. วัดโทตรี	ตั้งอยู่หมู่ที่ 7
3. วัดโพธิ์เตมีย์	ตั้งอยู่หมู่ที่ 7
4. วัดเขาน้อย	ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
5. วัดอุทอง	ตั้งอยู่หมู่ที่ 6
6. สำนักสงฆ์ทุ่งคา	ตั้งอยู่หมู่ที่ 3

ประเพณี วัฒนธรรม ประกอบด้วยประเพณีดังต่อไปนี้

1. ประเพณีตักบาตรเทโววัดเขาน้อย
2. ประเพณีงานบุญเดือนสิบ
3. ประเพณีรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุ
4. ประเพณีชักพระ หรือ ลากพระ
5. ประเพณีลอยกระทง

4. การบริการขั้นพื้นฐาน

4.1 การคมนาคม

การคมนาคม สภาพทั่วไปของถนนหนทางยังมีสภาพไม่คงทนแข็งแรง สำหรับถนนในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็นถนนลูกรัง ถนนหินคลุก มีการติดต่อกับอำเภอหนองบัวลำภูทางรถยนต์ โดยถนนลาดยางสายท่าศาลา-โรงเหล็ก ซึ่งมีรถโดยสารประจำทางสายท่าศาลา-โรงเหล็ก วิ่งผ่าน

การไฟฟ้า

- ราษฎรที่ใช้ไฟฟ้า 100 % ของครัวเรือนทั้งหมด

การประปา

-มีระบบประปาหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปา จำนวน 1,956 ครัวเรือน

การโทรคมนาคม

- การโทรคมนาคมแต่ละหมู่บ้านมีโทรศัพท์สาธารณะ แต่บางเครื่องบางจุดใช้ไม่ได้ จึงอาศัยโทรศัพท์มือถือเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขย่อย 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 4

ส่วนที่ 2

การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติและติดตามประเมินผล

1. กรอบการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการขยะมูลฝอยชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568

แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่

ต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะและการส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง

ปลายทาง คือ ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง โดยใช้หลักการ 3 ช. คือใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ หรือ (3Rs : Reduce Reuse และ Recycle)

2.เป้าประสงค์

2.1 มีการคัดแยกขยะครัวเรือน

2.2 ขยะมูลฝอยมีการนำกลับมาใช้ประโยชน์มากขึ้น

2.3 ขยะมูลฝอยได้รับการจัดการถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มมากขึ้น

2.4 องค์การบริหารส่วนตำบลกะหรอ มีเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก”

3 ตัวชี้วัดเป้าประสงค์

3.1 ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ.2568 ร้อยละ 50 ถูกนำไปใช้ประโยชน์

3.2 หมู่บ้าน ร้อยละ 100 มีการจัดตั้งจุดรวบรวมขยะอันตราย

3.3 ครัวเรือนร้อยละ 70 เข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก”